

borrianenc Vicente Enrique y Tarancón com a president de la Conferència Episcopal Espanyola l'inici de la "tendència neoconservadora que encara dura". "El viatge de Joan Pau II a Espanya, el 1982, va esdevenir decisiu, en aquesta represa del poder del sector més dur", apunta.

Sobre la influència de l'Església en la vida dels ciutadans de l'estat, Signes es plany perquè "creuen que tenen dret de vet en temes con els casaments homosexuals, la religió a les escoles, educació per a la ciutadania... Volen imposar-nos-ho tot, es creuen obligats a tutelar-nos tot allò que volen! I així actua l'actual papa, quan en realitat la majoria de la gent és agnòstica i mai no acceptarà aquesta tutela". Signes mateix fa memòria i es retrotrau als seus temps al seminari, a la dècada dels 60, quan "llegíem Joseph Ratzinger amb moltes ganes; era autor de llibres que ara ha abandonat i es nega a reeditar. Ell, un convençut conciliar, diu que no s'ha d'abandonar la forma piramidal de l'Església i defensa que ell hi ha de dir l'última paraula". No debades, Benet XVI fou, durant la segona part del mandat de Joan Pau II, el seu ministre en el terreny de la doctrina de la fe.

Duato, malgrat tot, no considera que el malaguanyat concili Vaticà II fora

tan agosarat perquè acabara com ha acabat, és a dir, al calaix de la història. "El concili feia curt, als temps de renovació que corrien; era fruit d'un pacte ple de cessions... Joan Pau II fou de la minoria perdedora del concili, i Benet XVI, que certament va donar-li un cert suport inicial, amb el temps va distanciar-se'n i ara diu que el concili estava afectat pel maig del 68. Avui el Vaticà fa moltes coses que van totalment contra l'esperit del concili." "Es pensaven que les dones acabarien fent missa, els capellans casant-se... I van decidir retornar als anys 40, que és on som ara", sentència a continuació Signes.

I la cara més amable de l'Església? I els missioners i l'Església de suport als més indefensos? Duato assegura que "als missioners, els obliguen a fer una feina evangelitzadora, vulguen o no, i n'hi ha força de descontents", i Signes corrobora que "l'Església de base no compta amb el suport de l'Església oficial, cal dir-ho obertament".

Comptat i debatut, el laïcisme podria ser la via per on penetraren aires nous a l'Església... Una Església menys identificada amb el poder de torn i, tal com va desitjar-la Jesús, més propera als desfavorits. Ni que sembla un miracle

Víctor Maceda

Coneixeu València de fa anys. Hi detecteu una religiositat més ferrosa que en uns altres indrets de l'estat espanyol?

—A causa de la seua història, la societat valenciana és propensa a projectar dos extrems antagònics quant a la concepció de la vida pública i política: d'una banda hi ha un fort integrisme nacionalcatòlic, clarament predominant, i, d'una altra, una tendència disgregadora de caire anarcoide, laïcista radical, sectària i fins i tot diria que paranormalista. És força *sui generis*, la societat valenciana.

—**L'arquebisbe cardenal de València, Agustín García-Gasco, és un dels estandards d'aquest tradicionalisme nacionalcatòlic de què parlem. La seua decisió d'erigir una església en record dels màrtirs del 36 n'és un bon exemple.**

—És molt fort, això. És del tot provocador...

—**Què us han paregut, els entrebancs del govern valencià perquè educació per a la ciutadania s'impartira en una de les llengües oficials?**

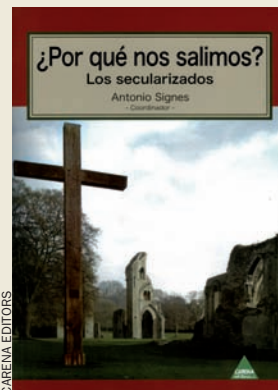
—Si no hi haguera la inspiració religiosa a l'ensenyament general, una inspiració permessa pel govern gràcies al beneficiós concordat pel Vaticà, no hi hauria aquests problemes, però avui patim la pitjor versió del franquisme: hi ha una oligarquia de partits que s'alternen al poder i que es defensen recíprocament, com a classe política. PSOE i PP van de bracet en gairebé tots els temes, simulen unes oposicions que després no exerceixen. Ací no tenim democràcia, la cúpula designa els candidats d'unes llistes tancades, no hi ha representativitat, la gent no se sent vinculada a aquells a qui ha escollit, i tot plegat compta amb la cobertura de la indústria mediàtica i la indústria cerimonial de l'estat. Sabíem que el franquisme s'acabava amb la vida del dictador, però açò no s'acabarà mai, pot ser etern! La monarquia parlamentària ja és això: un grup d'escollits que governen sense limitacions i amb una judicatura que no compleix les seues funcions i que és designada pels partits. El ciutadà no hi té cap dret.

—**García-Gasco ha dit, precisament, que el "laïcisme radical mena a la dissolució de la democràcia".**

—No n'hi ha, de laïcisme radical! Dit això, el laïcisme no pot ser radical: o n'hi ha o no n'hi ha.

La vida a banda i banda de l'altar

Nihil obstat, revista que arriba a uns 250 secularitzats del País Valencià, va ser el germen de *¿Por qué nos salimos?* (Carena Editors) un llibre coordinat per Antonio Signes en què catorze ex-capellans —inclòs ell mateix— expliquen el perquè del seu abandonament. Així, una de les raons que van dur-los a penjar els hàbits fou el celibat a què eren sotmesos. Alguns, de fet, integren Moceop, el Moviment pel Celibat Opcional, i tornarien a fer missa si l'Església els permetera de conformar una família. "Vam passar de veure la dona com un perill, com si fóra el dimoni, a replantejar-nos-ho", diu Signes. Molts van optar, com a primer símptoma de dissentiment, per traure's la sotana, ja que "l'hàbit no fa el monjo, però hi ajuda". Avui dia, hi ha secularitzats que fins i tot han acabat divorciant-se. Tots aquests dissidents recreen a l'Església el bandeament del concili Vaticà II: "els sermons actuals són semblants als dels anys 40", opina Signes. Uns altres van estar temptats de fer igual, però no van fer el pas; alguns, diuen la seua en un altre llibre d'interès: *De la missa al tajo* (Universitat de València), que se centra, sobretot, en capellans de barris obrers.



CARENA EDITORS

“Patim un franquisme disfressat amb un rei ximple i sense vergonya”



PRATS I CAMPS

Intel·lectual i diplomàtic de volada, ambaixador espanyol al Vaticà del 1985 al 1987 i autor de més d'una vintena de llibres, Gonzalo Puente Ojea afirma que “no hi ha democràcia sense laïcisme”.

—**A França, n'hi ha?**

—Avui, no. Només fou una realitat a la Tercera República. El laïcisme exigeix respecte a totes les consciències, no poden protegir-se més les unes que les altres. Dir que ací hi ha laïcisme radical és una estupidesa només comparable a la mentida canònica segons la qual, a més dels seglars, hi ha els laics. Dir coses com aquestes demostra mala fe i estupidesa a l'hora de fer servir l'idioma. Em fa llàstima, que hi haja prelats que diguen aquestes imbecilitats. És indignant! És la corrupció del llenguatge, una corrupció volguda! On diu que mena aquest laïcisme radical, el cardenal?

—**A la dissolució de la democràcia.**

—Mireu, no hi ha democràcia sense laïcisme. En això, Azaña tenia raó: aquest país no avançarà si no tracta de la mateixa manera tots els ciutadans i

no separa el poder civil del religiós. Qui vulga professar el seu credo, hi té dret, gràcies a la llei d'associacions civils. Per tant, cal enviar a escola l'arquebisbe cardenal de València perquè entenga què és un sistema democràtic. Allò que ha dit revela la manca de moralitat del clergat, que és capaç de fer les pitjors barbaritats possibles, a costa de mantenir la fe.

—**Quan sentiu allò de la “aconfessionalitat de l'estat” que preveu la Constitució, us deu fer riure.**

—La aconfessionalitat de què parla la Constitució del 1978 és inconciliable amb els seus articles 16.3 i 14, segons els quals ningú no podrà ser discriminat per raons de sexe, religió, raça, prestigi social, etc. Concedir a l'Església Catòlica un sistema d'educació o de finançament particular trenca la declaració de drets humans del 1948 i la mateixa Consti-

tució. No pot ser democràtic un país que no respecta la declaració de Nova York del 48. La Constitució, des que va nàixer, porta implícita la inconstitucionalitat. Vivim en un sistema permanent d'inconstitucionalitat, i el PSOE és el màxim responsable d'aquest franquisme en versió monàrquica.

—**Sou ben crític amb el PSOE, amb qui vau ser ambaixador al Vaticà...**

—Sí, sobretot amb Felipe González, qui va envilir aquest país... I amb qui hi ha ara, un mamarratxo i un babau que no sap què diu.

—**Zapatero ha aprovat lleis que han enervat l'Església.**

—Això és barat, és gratis. El ciutadà desitja aquests marges de llibertat. Com a mínim, el 50%, i això és una bona inversió electoral.

—**L'Església pot estar ben tranquil·la amb Zapatero, doncs.**

—Del tot. No sols no ha afavorit l'autofinançament de l'Església, com dicta el famós concordat del 1979, sinó que l'agost del 2007, entre bastidors, en un viatge a Roma de la vice-presidenta [María Teresa Fernández de la Vega], fins i tot van acordar d'ajornar *sine die* l'aplicació estricta del concordat i de continuar fent l'avançament pressupostari amb l'IPC inclòs. Encara més: al 2008, el 0,52% s'ha transformat en el 0,7%. Per què hauria de témer, l'Església?

—**Què us semblà el nomenament de l'ex-alcalde de la Corunya, Francisco Vázquez, com a ambaixador al Vaticà?**

—Qualsevol civil o polític pot exercir aquesta tasca, si reuneix les qualitats requerides. Ara bé, no em sembla oportú que un cacic municipal durant trenta anys, que posà a nom de la dona bona part del patrimoni confiscat per l'administració pública a particulars, una persona que també es dedicà a la construcció immobiliària, ara siga, amb aquest rècord moral, ambaixador davant la Santa Seu. Això no prestigia el govern espanyol ni tampoc la Santa Seu. És perillós, perquè allà, si una persona vol guanyar diners,



FRANCS L. CAMPS

“Francisco Vázquez? Un cacic municipal no pot ser ambaixador al Vaticà. És un perfil del tot indigne per a aquest càrrec”

i ho sé per experiència, pot arribar a fer coses molt reprovables. És un perfil del tot indigne per a aquest càrrec.

—**Esperàveu més de Ricardo Blázquez, durant els quatre anys que va presidir la Conferència Episcopal Espanyola (CEE)?**

—Blázquez va avenir-se molt amb Zapatero, qui va augmentar-los els obsequis. A Zapatero, cal dir-ho obertament, li encanta avenir-se amb l'Església, cosa que no evita que les seues masses electorals necessiten algun aliment.

—**Noteu cap canvi, ara que ha retornat Antonio María Rouco Varela?**

—No, el resultat és el mateix. Ja pot dir què vulga, Rouco, que Zapatero li donarà el mateix que a Blázquez: tot.

—**Rouco és bastant més visceral que no Blázquez. Recordeu el cas recent del xiquet medicament nascut a Sevilla: la CEE va dir que això havia provocat molts assassinats.**

—És un doctrinarisme ridícul, això! Uns embrions són qualsevol cosa, tret d'una persona. Mai no ho seran, és una solemne estupidesa, dir això, des del punt de vista legal, fisiològic, biològic... Aquest integrisme ridícul és inconcebible per a un ciutadà normal que tan sols obeeix a la coherència de la seua raó. La vida d'un protozou i la d'un ésser humà no tenen res a veure.

—**Concèixeu de prop el papa Ratzinger. Què ens en podeu dir?**

—Vaig entrevistar-me dues vegades amb ell, a la Santa Seu, però el seu nomenament em pareix molt problemàtic. No resoldrà els reptes de la pastoral i la moral catòlica, per culpa de la seua mentalitat tradicionalista. És el clàssic cardenal d'origen alemany, inexecutiu, que arrossegarà els problemes heretats de Wojtyła. No era l'home indicat, i ho demostra en exigir la reinterpretació més rigorista de la vella dogmàtica moral. Això agreuja els problemes, perquè la massa de fidels mai no atendra la dogmàtica de les relacions sexuals dins i fora del matrimoni. Mai no en farà cas, i açò els farà perdre més clientela.

—**És un discurs dual, el de Benet XVI. A Ratisbona va ser molt dur, però a València, bastant tebi.**

—La visita de València fou molt política; cap de les dues parts no va cometre imprudències. Fou una visita de caire pastoral, amb poc valor polític, molt accidental. Li done molta menys importància que no al discurs de Ratisbona.

—**Descarteu que Ratzinger siga un papa de transició cap a un de llatinoamericà o africà?**

—No, ben bé podria ser així. Fa poc vaig estar a la cúria romana i vaig adonar-me que a les oficines hi ha molts

bisbes negres i llatinoamericans. Poden anar preparant la substitució d'un papa nord-americà o europeu, amb més aval teològic i expert, per un de color o llatinoamericà, amb la fe molt més arrelada.

—**Conservador, també?**

—Quan arriben al Vaticà, sempre s'hi imposa la conservació i la prudència. Ho he vist en casos d'africans que semblaven molt renovadors, per exemple.

—**Acabem. Trobeu a faltar debats sobre ateisme i laïcisme, a la televisió?**

—Sí. Recordeu els temps dels debats moderats per José Luis Balbín, a què acudíem creients i no creients. Avui no hi ha ocasió d'acostar-se a un micròfon per parlar-ne, no interessa i no agrada a l'Església. Seria apassionant i atrauria molts espectadors, però els mitjans s'estimen més no parlar de coses intocables, com ara l'Església. Patim un franquisme disfressat amb un rei ximple i sense vergonya: sense vergonya per la manera com obtingué la corona, sense vergonya a la seua vida privada i sense vergonya per la traïció familiar que va escometre. Tot això és el Borbó.

—**En canvi, sí que es ridiculitza molt més l'Església que no anys enrere...**

—Sí, potser hi ha menys respecte, en aquest sentit, però són picades a la pell de l'elefant. No condueixen enlloc i, diria més, no m'agraden gaire. La pugna amb la increença ha de tenir fonaments i raons més serioses. No ser políticament correcte és un criteri absurd.

—**Parleu amb rotunditat.**

—Sempre ho he fet. I quan era diplomàtic, també: quan va posar-se en joc la meua condició personal, per exemple. En iniciar un procés de separació de la meua dona per contraure matrimoni amb una altra persona, la premsa espanyola va dir-me que havia de dimitir el càrrec. Dimitir jo, per què? M'ho permetien la Constitució i els codis civils del meu país. En els dos anys que vaig estar d'ambaixador davant la Santa Seu, l'única al·legació perquè me n'anara va ser que el meu canvi d'esposa creava una situació incòmoda als fidels. Escolteu-me, trepitgeu la meua vida personal! “Sí, ambaixador, et reconeixem aquest dret, però...” “Deixeu de dir ximpleries —vaig contestar-los—, perquè dels 50 ambaixadors que hi ha ací, més d'una dotzena tenen l'amistançada dins de casa!”

Victor Maceda